

Hämeenkyrö

Hämeenkyrön kunnan arviointikertomus 2024

Hyväksytty Hämeenkyrön tarkastuslautakunnan kokouksessa 13.5.2025
Kunnanvaltuusto 26.5.2025

Sisällys

1. Puheenjohtajan katsaus	1
2. Tarkastuslautakunnan arviointi- ja tarkastustehtävät	5
2.1 Tarkastuslautakunnan kokoonpano	5
2.2 Ulkoinen tilintarkastus	6
2.3 Sidonnaisuusilmoitusten valvonta	6
2.4 Arviointityön toteuttaminen	7
3. Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	9
3.1 Vuoden 2024 tilinpäätös ja taloudellinen tilanne	9
3.2 Talousarvioprosessi	9
3.3 Sopeuttamisohjelma	10
4. Kunnan toimintaa koskevat arvioinnit 2024	12
4.1 Hallintopalvelut	12
4.2 Sivistyspalvelut	13
4.3 Elinympäristöpalvelut	22
4.4 Henkilöstö	28
4.5 Sisäinen tarkastus, valvonta ja riskienhallinta	28
4.6 Hinku-toiminta	28
5. Kuntakonsernin toiminta ja talous	30
6. Arvio strategiaa toteuttavien toimenpiteiden toteutumisesta ja vaikuttavuudesta	32
7. Vuoden 2023 arviointikertomuksessa esitettyjen kehittämis ehdotusten jälkiseuranta	33
8. Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle	35
9. Allekirjoitukset	36
10. Liite 1; Talousarvioletavoitteet	37

1. Puheenjohtajan katsaus

Vuosi 2024 on tämän valtuustokauden viimeinen kokonainen toimintavuosi.

Valtuustokausi alkoi koronan jälkeisissä merkeissä tappiollisella tuloksella. Seuraavat kaksi vuotta olivat ylijäämäisiä, kun valtiovalta tuki kuntia ja auttoi selviytymään koronan ja maailmanpolitiikan kuohunnan aiheuttamista taloudellisista vaikeuksista. Valtuustokauden viimeinen vuosi sukelsi taloudellisesti edellisen vuoden 2,2 milj. euron ylijäämästä 0,2 milj. euron alijäämäksi.

Vaikka vuosikate vielä vuonna 2024 oli 5,4 milj. euroa, niin poistojen 5,6 milj. euroa erä vei tilinpäätöksen miinusmerkkiseksi.

Hämeenkyrön massiiviset investoinnit tuottavat yli 5 milj. euron poistot vielä pitkälle tulevaisuuteen. Tämä johtuu siitä, että suurin osa poistoista tehdään tasapoistoina ja poistoaikataulu on pääsääntöisesti 10–20 vuotta. Tarkastuslautakunta katsookin, että investoinnit tulee rajoittaa vain välttämättömiin korjaus- ja infrainvestointeihin.

Tulopuolella ei ole näkyvissä juurikaan lisäyksiä. Valtiovallan toimet kaventavat kuntien valtionosuuksia huomattavasti eivätkä kunnallisverotulotkaan tässä laskusuhdanteessa ja työttömyyden lisääntyessä, tule nykyisestä merkittävästi nousemaan.

Vuosi 2024 oli talouden sopeuttamisohjelman kolmas eli viimeinen vuosi. Toiminnallisista muutoksista merkittävin oli esiopetuksen siirtäminen peruskoulun puolelta varhaiskasvatukseen. Siitä syntyi taloudellista säästöä ja henkilökuntaa voitiin vähentää.

Vapaa-aikapalveluissa sopeuttamisohjelma aiheutti suurimmat palvelujen heikennykset, kun kirjastoautotoiminta lopetettiin. Yksi henkilö siirrettiin toisiin tehtäviin palvelualueen sisällä. Taloudellinen säästö ei kokonaisvaltaisesti katsoen ollut merkittävä. Kansalaisopiston siirto Saskyn hoidettavaksi toi tavoiteltuja säästöjä ja toiminta jatkui entisen kaltaisena.

Elinympäristöpalvelujen tavoitteet epäonnistuivat johtuen liian optimistisista tuotto-odotuksista ja energian hinnan mittavasta noususta sopeuttamisohjelman ajanjaksolla.

Hallintopalvelut onnistuivat toteuttamaan ohjelman henkeä ja jatkuvuutta. Kiinteistöveroselvitys tulee jatkossa tuottamaan takaisin siihen sijoitetut eurot sekä ajantasaistaa kiinteistöverotuotot.

Kokonaisuudessaan sopeuttamisohjelma oli hyvä yritys sopeuttaa toimintaa ja pysyviäkin toimintamallien muutoksia saatiin aikaan. Lopputulosta voidaan pitää kuitenkin vain tyydyttävänä.

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että talouden sopeuttamista jatketaan. On kuitenkin ensiarvoisen tärkeää, että palveluja ei saa huonontaa, ei laadullisesti eikä määrällisesti. Sopeuttaminen tulee suunnata monikerroksisen hallinnon ohentamiseen ja kalliiden tuottamattomien investointien karsimiseen.

Kuntastrategian arvo *kestävyys ja talousvastuun tiedostava* on nostettava ensisijaiseksi arvoksi kunnan taloutta suunniteltaessa.

Tarkastuslautakunta on koko kuluneen neljän vuoden ajan pitänyt tärkeänä kuntalaisten tiedonsaantia ja hyvää hallintotapaa. Kehitystä on tapahtunutkin, mutta vielä on tehtävää tällä saralla. Palvelualueiden lautakunnissa tietoa asioista jää vielä paljon oheismateriaaleihin, joihin muilla kuin lautakunnan jäsenillä ei ole pääsyä. Eikä niitä avata julkisissa pöytäkirjoissakaan. Tähän lautakunta toivoo muutosta.

Tarkastuslautakunta pitää huolestuttavana suuntausta, että tilapalveluiden rakennusurakoiden kustannusarviot eivät pidä, vaikka suunnittelu ja kustannusarvio hankitaan ulkopuoliselta suunnittelutoimistolta. Ei ole ammattitaitoista osaamista, jos urakkatarjous ylittyy 35 % tai enemmän. Myös se, että suunnittelutoimiston tekemä kustannusarvio alittuu noin puolella, ei anna ammattitaitoista kuvaa toiminnasta.

On huono tapa, että talousarviossa varataan jollekin kohteelle tietoisesti ylimitoitettu kustannusarvio, jotta sieltä voidaan siirtää tarvittaessa muiden kohteiden ylityksiin euroja. Taloustilanteen yhä kiristyessä pitää voida luottaa, että hyväksytty kustannusarvio on oikean suuruinen.

Sivistyspalveluissa varhaiskasvatuksen lapsimäärä oli 452, jossa vähennystä edellisvuoteen oli 26 lasta. Positiivisen pedagogiikan käyttöönotto varhaiskasvatuksessa oli yksi toiminnan painopiste ja se toimii koko kunnan yhtenäisenä mallina kiusaamisen ehkäisyyn. Peruskoulun oppilasmäärä on sen sijaan lisääntynyt 7 oppilaalla. Eniten oppilaita, 242, oli Kyröskosken koulussa.

Tarkastuslautakunta pitää hyvänä vapaa-aikapalvelujen aktiivista otetta kehittää jatkuvasti nuorille suunnattua toimintaa.

Koulunuorisotyöntekijän vakinaistaminen tulee toteuttaa. Joustava perusopetus, JOPO, toimii nuorisotalo Prikassa. Se on auttanut monia nuoria, joiden elämänhallinnassa on ollut haasteita. JOPO-toiminnan aikaansaamiin hyviin tuloksiin ovat vaikuttaneet innostuneet ja motivoituneet työntekijät, jotka ansaitsevat suuren kiitoksen tekemästään työstä nuorten parissa.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa hakee toimintamallejaan. Edistystä on tapahtunut, mutta henkilöstöpula eräiden tehtävänimikkeiden alueella hankaloittaa ja viivästyttää oppilashuollon kehittämistä. Hyvinvointityön osalta tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että hyvinvointikoordinaattori hakeutuu aktiivisesti yhteistyöhön hyvinvointialueen toimijoiden kanssa.

Hyvinvoinnin vuosiraportissa on taulukko, johon on kirjattu sarakkeet toimenpiteille, vastuutaholle, tavoitteelle ja arvioinnille. Tästä taulukosta on helposti nähtävissä mitä on tehty, kuka on toiminut ja mitä on saatu aikaan. Hyvinvoinnin vuosiraportista ilmenee myös, että päihdekyselyn tulokset ovat huolestuttavia. Sen vuoksi tarkastuslautakunta katsoo, että nuorten parissa tehtävän työn resursseja ei tule vähentää. Työttömyyden lisääntyminen on valtakunnallinen ilmiö ja se näkyy myös hyvinvoinnin vuosiraportissa.

Yhdistisyhteistyössä tapahtui merkittävä muutos, kun vuonna 2024 ensimmäistä kertaa jaettiin yhdistyksille vuosiavustusta. Vuoden aikana yhteistyö yhdistysten kanssa tiivistyi ja lisääntyi erilaisten tapahtumien muodossa.

Kulunut vuosi 2024 oli ensimmäinen uuden kuntastrategian, *Vapaa ja verraton*, arvoilla mitattu. Tarkastuslautakunnan arvioiden mukaan valtaosa tavoitteista oli toteutunut selvästi ja osa oli vielä keskeneräisiä tai toteutui vain osittain. Yksikään tavoite ei kuitenkaan jäänyt kokonaan toteutumatta.

Lopuksi haluan kiittää lautakuntaa koko nelivuotiskaudesta ja aktiivisesta osallistumisesta tarkastuslautakunnan työhön. Yhdessä olemme nämä kertomukset valmistelleet. Seuraavat kertomukset valmistelee uusi 9.6.2025 valittava toimielin.

Suuri kiitos myös hallintosuunnittelija Aino Kuuselalle aktiivisesta työstä tämän tarkastuskertomuksen aineiston kokoamisessa.

2. Tarkastuslautakunnan arviointi- ja tarkastustehtävät

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan valmistella hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat valtuuston päätettäväksi ja arvioida, onko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä.

Kuntalain lisäksi valtuuston hyväksymä Hämeenkyrön kunnan hallintosääntö sääntelee tarkastuslautakunnan toimintaa. Sen mukaan lautakunnan tehtävänä on

- seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi
- huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa
- tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla
- valvottava kuntalain 84 §:ssä tarkoitettujen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja huolehtia sidonnaisuusrekisterin julkisten tietojen julkaisemisesta kunnan verkkosivuilla sekä saatettava sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kerran vuodessa.

2.1 Tarkastuslautakunnan kokoonpano

Kuntalain mukaan valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan

tulee olla valtuutettuja. Hämeenkyrön hallintosäännön mukaan tarkastuslautakunnassa on viisi (5) jäsentä ja heillä jokaisella on henkilökohtaiset varajäsenet.

Tarkastuslautakunnan sihteerinä toimi vuonna 2024 hallintosuunnittelija Aino Kuusela.

Tarkastuslautakunta kokousti vuonna 2024 yhteensä 12 kertaa.

Varsinaiset jäsenet	Henkilökohtaiset varajäsenet
Vilho Ponkiniemi, puheenjohtaja	Eija Koivisto
Mauri Lepola, varapuheenjohtaja	Tapani Saarela
Tuija Ranta	Raimo Hamari
Tarja Vasarainen	Kati Lahtinen
Tommi Väre	Risto Mauri

2.2 Ulkoinen tilintarkastus

Kunnan ulkoisesta tarkastuksesta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastajat. Niiden toiminta on kunnan muusta organisaatiosta ja johdosta riippumatonta. Hämeenkyrön kunnan lakisääteisenä tilintarkastusyhteisönä toimi vuonna 2024 BDO Audiator Oy. Vastuunalaisena tilintarkastajana oli JHT, KHT Minna Havia-Niemi.

2.3 Sidonnaisuusilmoitusten valvonta

Kuntalain (410/2015) mukaan määrätyillä luottamushenkilöillä ja viranhaltijoilla on velvollisuus ilmoittaa julkisesti sidonnaisuuksistaan. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valvoa ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Kunnanvaltuusto on saanut sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi 16.12.2024. Hämeenkyrön kunnan julkiset sidonnaisuusilmoitukset ovat luettavissa kunnan verkkosivuilla. Tarkastuslautakunta käsittelee ilmoitukset ennen niiden viemistä yleiseen tietoverkkoon.

Uuden valtuustokauden alussa sidonnaisuusilmoitusten tekemisessä siirryttiin sähköiseen lomakkeeseen, joka vaatii vahvan tunnistautumisen.

2.4 Arviointityön toteuttaminen

Tarkastuslautakunnan arviointityö on suunnitelmallista. Lautakunta laatii koko toimikautensa kattavan arviointisuunnitelman ja sitä tarkentavan vuosittaisen työohjelman. Lautakunnan jäsenille on annettu sisäisen työnjaon mukaisesti seurantavastuualueet. Lautakunnan jäsenet ovat seuranneet sisäisen työnjakonsa mukaisesti toimielinten ja palvelualueiden toimintaa.

Arvioinnin tietoperustana on kuulemisissa saadut tiedot, selvitykset, toimintakertomukset, laaditut raportit ja muu asiakirja-aineisto. Tarkastuslautakunnan kokouksissa on käynyt esittelijöitä kertomassa oman yksikkönsä toiminnasta. Lisäksi tarkastuslautakunta on tehnyt vierailuja kiinteistöihin ja yksiköihin.

12.11.2024	Marraskuussa tarkastuslautakunta teki vierailukierroksen kunnan kiinteistöihin. • Kirkonkylän päiväkotia / varhaiskasvatuksen johtaja Kaisa Ojanen, tilapalvelupäällikkö Harri Jääskeläinen ja päiväkodin johtaja Marjo Vulli • Kirjasto / kirjasto- ja kulttuuripäällikkö Minna Al-Taeshi • Kyröskosken urheilualue / vapaa-aikapäällikkö Mika Koskela ja tilapalvelupäällikkö Harri Jääskeläinen • Nuorisotalo Prikka / nuorisopalveluiden henkilöstö • Tippavaaran varikko / maanrakennusmestari Ari Vaahtera
12.11.2024	talous- ja hallintojohtaja Tiina Paloranta
10.12.2024	vastaava tilintarkastaja Minna Havia-Niemi
21.1.2025	rehtorit Timo Mäkelä ja Annukka Alppi
18.2.2025	sivistysjohtaja Kimmo Levänen

14.3.2025	Tarkastuslautakunnan puheenjohtaja, jäsen ja sihteeri vierailivat elinympäristöpalveluissa tapaamassa ympäristötarkastaja Heidi Kotiporoa ja toimistopäällikkö Sari Hietala-Karlssonia.
22.4.2025	kunnanjohtaja Johanna Rannanjärvi
13.5.2025	vastaava tilintarkastaja Minna Havia-Niemi

Taulukko 1. Yhteenvetoa arviointivuoden aikana tarkastuslautakunnan kokouksissa kuulluista asiantuntijoista ja tarkastuslautakunnan tekemistä vierailuista

3. Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

3.1 Vuoden 2024 tilinpäätös ja taloudellinen tilanne

Verotulot kasvoivat 400 000 euroa, 1,7 % edellisestä vuodesta. Veroperusteet pysyivät vuonna 2024 samoina. Käynnissä olevassa kiinteistöveroselvityksessä käydään läpi kaikki kunnan alueella olevat rakennukset ja selvitetään, maksetaanko niistä oikea kiinteistövero. Tarvittaessa rekisterissä olevat tiedot korjataan oikeiksi.

Valtionosuudet laskivat 11 %. Euroina kyseinen lasku oli noin miljoona euroa edellisestä vuodesta. Tilikauden tulos oli alkuperäistä talousarviota ja molempia muutostalousarvioita heikompi. Vuoden 2024 aikana valmisteltiin myös TE24-muutosta, joka toi kunnalle uusia tehtäviä vuoden 2025 alusta.

Lainamäärä on 36,9 miljoonaa euroa. Lainan nettovähennys oli miljoona euroa ja koko lainakanta on pitkäaikaista lainaa. Vuoden 2024 aikana lainoja maksettiin pois lainojen lyhennyssuunnitelmien mukaisesti. Lisäksi aravalainoihin maksettiin ylimääräisiä suorituksia.

Kunta osti konserniin kuuluvan vuokrataloyhtön Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä koko osakekannan itselleen. Lisäksi kunta teki SVOP-sijoituksen Hämeenkyrön Jäähalliyhtiöön.

Vuoden 2024 lopussa Hämeenkyrössä oli 10 339 asukasta Tilastokeskuksen antaman ennakkotiedon mukaan. Vuonna 2023 asukasmäärä oli Hämeenkyrössä 10 319 asukasta. Vuoden 2024 väkimäärä on kasvanut siten 20 asukkaalla.

3.2 Talousarvioprosessi

Vuoden 2024 talousarvio hyväksyttiin kunnanvaltuustossa 13.11.2023. Muutostalousarvioita tehtiin kaksi. Ensimmäinen muutostalousarvio hyväksyttiin 7.10.2024 valtuuston kokouksessa ja toinen puolestaan 16.12.2024. Ensimmäisessä muutostalousarviossa korjattiin verotuloja puolella miljoonalla suuremmiksi ja lisättiin elinympäristöpalveluille käyttötalouteen määräraha jäähallin piha-alueen korjaamiseen. Toisessa

muutostalousarviossa annettiin elinympäristöpalveluille lisämäärärahaa yhdyskuntapalveluihin 280 000 euroa, vähennettiin elinympäristöpalvelujen tuloja 300 000 euroa pysyvien vastaavien luovutusvoitoista, korotettiin verotuloarvioita 20 000 eurolla, korjattiin rahoitustuottoja ja -kuluja sekä korjattiin poistoarvio 600 000 euroa suuremmaksi.

Suositus:

Palvelualueitten taloushallinnossa tulee ennakoida työehtosopimusten aiheuttamia korotuksia. Tarkastuslautakunta on aikaisemminkin huomauttanut siitä, että talousarvioprosessissa ei yksityiskohtaisesti kiinnitetä tarpeeksi huomiota tuleviin virka- ja työehtosopimuksissa sovittuihin yleiskorotuksiin ja järjestelyeriin.

3.3 Sopeuttamisohjelma

Valtuusto hyväksyi syyskuussa 2022 sopeuttamisohjelman vuosille 2022–2024. Vuosi 2024 oli sopeuttamisohjelman viimeinen vuosi. Ohjelman toteutumisesta raportoitiin osavuosikatsauksissa.

Sopeutusohjelman henkilöstövähennys tavoite oli 30 henkilötyövuotta. Tästä tavoitteesta toteutui 41,3 %. Hallintopalvelut saavuttavat laskennallisen tavoitteen, kunhan kiinteistöselvitys on tehty. Laskelman mukaan kustannukset kuittaantuvat uuden alkavan valtuustokauden aikana.

Sivistyspalvelut sopeuttivat toimintaansa esiopetuksen siirrolla varhaiskasvatukseen, mistä tuli euromääräistä säästöä samoin kuin yhden päiväkodin johtajan irtisanomisesta. Kokonaisuudessaan toimintakulut eivät sanottavasti pienentyneet. Kansalaisopiston siirto Saska:n hoidettavaksi toi säästöjä toimintakuluihin, mutta kurssitarjontaan muutos ei sanottavasti vaikuttanut. Suurimmat palveluihin kohdistuneet heikennykset syntyivät kirjastopalveluissa, kun kirjastoautopalvelut lopetettiin. Kustannussäästö ei ollut merkittävä. Perusopetuksen puolella oletettu oppilasmäärän väheneminen oli ennenaikaista eikä toteutunut.

Elinympäristöpalvelujen tavoitteet epäonnistuivat merkittävästi, johtuen ylioptimistisista tuotto-odotuksista. Myös energian raju hinnannousu tuhosi tuotto-odotuksia. Hämeenkyröväylän lopputilitykset viimeisenä sopeutusvuonna olivat nettosummaltaan arvioituja pienemmät.

Koko sopeuttamisohjelman toteutuma oli 69 %, mitä voidaan pitää tyydyttävänä.

4. Kunnan toimintaa koskevat arvioinnit 2024

4.1 Hallintopalvelut

Vuoden 2024 presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit

Vuonna 2024 pidettiin kahdet säännönmukaiset vaalit: presidentinvaalit ja europarlamenttivaalit. Hämeenkyrössä yleisinä äänestyspaikkoina toimivat liikuntahalli Kosken Syke ja Monitoimikeskus Silta. Mahnalan Ympäristökoulu toimi ennakkoäänestyspaikkana viikonloppuisin.

Äänestysaktiivisuuden taso vaihtelee valtakunnallisesti eri vaalien mukaan. Presidentinvaalien 1. vaalissa äänestysaktiivisuus Hämeenkyrössä oli 74,6 %. Koko Pirkanmaan alueella 1. vaalin äänestysaktiivisuus oli 74,1 % ja koko maassa 71,5 %. Presidentinvaalien 2. vaalissa äänestysaktiivisuus oli Hämeenkyrössä puolestaan 66,9 %. Koko Pirkanmaan alueella äänestysaktiivisuus oli 70,2 % ja koko maassa 67,6 %. Aleksander Stubb astui presidentin virkaan eduskunnassa 1. maaliskuuta 2024.

Europarlamenttivaalien äänestysaktiivisuus oli Hämeenkyrössä 35,5 %. Koko Pirkanmaan alueella äänestysaktiivisuus oli 42,1 % ja koko maassa 40,4 %. Euroopan parlamentti aloitti toimikautensa 16. heinäkuuta 2024.

Kuva: Mahnalan Ympäristökoulu, joka toimi vuoden 2024 presidentinvaaleissa ja europarlamenttivaaleissa ennakkoäänestyspaikkana viikonloppuisin.

Joukkoliikenne

Vuonna 2024 joukkoliikennettä kehitettiin eteenpäin. Hämeenkyrö-lippu (Hämeenkyrö-lippu ja Hämeenkyrö-nuorisolippu) uudistui ja lipputuotteita alettiin myymään erillisille ladattaville matkakorteille. Lisäksi käyttöön otettiin uusi Hämeenkyrön asiointilippu, jolla matkustaja pystyy kulkemaan Kirkonkylä-Kyröskoski ja Kyröskoski-Kirkonkylä väliä Länsilinjoiden hiljaisina aikoina. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kunta tukee vastaisuudessakin joukkoliikenteen käyttöä.

4.2 Sivistyspalvelut

Varhaiskasvatus

Vuonna 2024 Hämeenkyrön varhaiskasvatuksessa oli 452 lasta, joista päiväkodeissa oli 343 lasta, perhepäivähoidossa 11 lasta ja ostopalveluissa 1 lapsi. Palveluseteliä käyttäviä hämeenkyröläisiä lapsia oli 97. Vuoden 2024 lopussa alle kolmivuotiaita oli palveluissa 100, joista omassa tuotannossa 77.

Hämeenkyrön varhaiskasvatuksessa jatkettiin varhaiskasvatuksen opettajien määrän lisäämistä suunnitelman mukaisesti myös vuonna 2024. Opettajien ja sosionomien saatavuus heikkenee koko ajan ja kevään rekrytoinnissa kolme tehtävää jäi täyttämättä.

Sivistyslautakunta teki eVaka-järjestelmän käyttöönotosta päätöksen vuonna 2023 ja vuosi 2024 oli järjestelmän käyttöönottovuosi. Hämeenkyrön lisäksi järjestelmän otti käyttöön monet kehyskunnat. Varhaiskasvatuksen henkilöstöä koulutettiin järjestelmän käyttöön ja huoltajia tiedotettiin aktiivisesti. Järjestelmän käyttö on ollut kokonaisuudessaan sujuvaa.

Varhaiskasvatus ylitti talousarvion 19 944 eurolla, toteumaprosentti oli 100,3. Henkilöstömenot ylittivät talousarvion 171 475 eurolla.

Perusopetus

Hämeenkyrön perusopetuksessa oli vuonna 2024 yhteensä 1168 oppilasta. Oppilasmäärä on kasvanut vuoteen 2023 verrattuna 7 oppilaalla. Alla on koulukohtainen taulukko oppilasmääristä.

Koulu	Oppilaita 20.9	
	2023	2024
Heinijärvi	106	100
Kirkonkylä	232	231
Kyröskoski	236	242
Mahnala	213	205
Yhteiskoulu	374	390
Yhteensä	1161	1168

Taulukko 2. Perusopetuksen oppilasmäärät vuosina 2023 ja 2024.

Perusopetuksen opetussuunnitelma päivitettiin 1.8.2024 alkaen Opetushallituksen ohjeiden mukaisesti. Päivitykset koskivat tunne-, vuorovaikutus- ja turvataitoja. Samalla päivitettiin varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen yhteinen oppimisen tuen käsikirja ja Hämeenkyrön kunnan joustavan esi- ja alkuopetuksen malli.

Vuonna 2024 toteutettiin perusopetuksen organisaatiomuutos. Ennen muutosta perusopetus oli yksi vastuualue. Kokemukset olivat kuitenkin osoittaneet, että perusopetus on liian laaja vastuualue yhden rehtorin johdettavaksi edes vahvistetun resurssin kanssa. Tämän vuoksi sivistyspalveluissa alettiin vuoden 2024 syksyllä valmistelevaan perusopetuksen jakamista pienempiin vastuualueisiin. Sivistyslautakunta käsitteli asiaa 9.10.2024 kokouksessaan ja kunnanhallitus päätti perusopetuksen uudet vastuualueet 18.11.2024. Hallituksen päätöksen myötä perusopetuksen uusiksi vastuualueiksi muodostui

perusopetuksen yhteiset toiminnot, perusopetuksen keskustan alue, perusopetuksen itäinen alue ja perusopetuksen yläkoulu. Uusi organisaatio tuli voimaan 1.1.2025 alkaen.

Perusopetuksen toimintakulut sisältävät koulukohtaisen perusopetuksen järjestämiskulujen lisäksi valmistavan opetuksen, muualla tapahtuvan perusopetuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan.

Perusopetuksen nettomenot olivat 13 347 002 euroa (toteuma 106,5 %) ja ylitti talousarvion 810 347 eurolla. Toimintakulut ylittyivät 835 530 eurolla. Suurimmat talousarvion varaukset olivat henkilöstökulut (ylitys 380 704 euroa), joista hanketulot kompensoivat 179 063 euroa.

Suositus:

Tarkastuslautakunta on aikaisempinakin vuosina kiinnittänyt huomiota siihen, että henkilöstömenot (erityisesti sijaismenot) ylittyvät toistuvasti. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että pyritään realistiseen tarkkuuteen henkilöstömenoja arvioitaessa.

F. E Sillanpään lukio

Vuonna 2024 F.E Sillanpään lukiossa oli 101 oppilasta. Alla on tarkempi erittely oppilasmääristä taulukon muodossa.

Opiskelijoita 20.9	
2023	2024
113	101
Erotus	-12

Taulukko 3. F.E Sillanpään lukion oppilasmäärät vuosina 2023 ja 2024.

Lukion aloittaneista opiskelijoista 30 tuli Yhteiskoulusta, 4 Sastamalasta ja 1 Nokialta. Lukiossa opiskeli myös Asse Student Exchange Finlandin kautta tullut taiwanilainen vaihto-opiskelija koko lukuvuoden ajan. F.E Sillanpään lukio on kaksisarjainen.

Lukiossa vietettiin 30.11.2024 lukion 70-vuotisjuhlia, johon osallistui monia entisiä ja nykyisiä opiskelijoita.

Suositus:

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että lukion houkuttelevuus ja tarjonta pidetään tasolla, joka kiinnostaa hakeutumaan opiskelemaan F.E Sillanpään lukioon.

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalvelut on toiminut uudella nimikkeellään kaksi vuotta ja yhteistyö vapaa-aikapalveluiden sisällä on kyseisenä aikana kasvanut tärkeäksi voimavaraksi.

Viisijäseninen hyvinvointijaosto aloitti toimintansa vuoden 2024 alusta lähtien. Jaosto vastaa vapaa-aikapalveluiden (kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisopalvelut) järjestämisestä, kehittämisestä ja arvioimisesta. Lisäksi hyvinvointijaosto koordinoi hyvinvointityön toteuttamista, seuraa hyte-kerroinmittareita kaikilla palvelualueilla ja tarkastelee kaikkiin ikäryhmiin liittyviä asioita hyvinvoinnin näkökulmasta.

Sastamalan koulutuskuntayhtymä Saskyn Petäjäopisto järjestää kansalaisopiston toiminnan. Vuonna 2024 Hämeenkyrössä toteutui yhteensä 4303 tuntia. Hämeenkyrö maksoi kuntaosuutta ennakkona 180 000 euroa ja sai koulutuskuntayhtymän tilinpäätöksen valmistuttua palautusta 14 975 euroa. Pirkanmaan musiikkiopistolta ostettiin palveluita 43 530 eurolla, jolla järjestettiin opetus noin 50 oppilaalle.

Kirjasto

Vuonna 2024 kirjastolla järjestettiin yhteensä 35 tapahtumaa, jotka koostuivat kirjailijavierailuista ja neulekerhosta. Lisäksi kirjastolla järjestettiin satutunteja, pelipäiviä sekä kirjaston käytön ja tiedonhaun opetusta.

Kirjastosta lainattiin aineistoa 123 071 kertaa vuonna 2024, lainamäärä kasvoi yli 4 000 lainaa edellisestä vuodesta. Fyysisiä käyntejä kirjastossa oli yhteensä 79 568.

Hämeenkyrö kuuluu Pirkanmaan yleisten kirjastojen yhteenliittymään eli PIKI-kirjastoihin. Verkkokirjasto sekä digitaaliset palvelut hankitaan yhdessä muiden PIKI-kirjastojen kanssa, ja muiden PIKI-kirjastojen aineisto on käytettävissä seutuvarauksella. Hämeenkyrön kirjasto- ja kulttuuripäällikkö toimi vuonna 2024 PIKI-ohjausryhmän puheenjohtajana.

Kulttuuri

Kulttuuripalvelut järjestivät vuonna 2024 monipuolisesti erilaisia tapahtumia, kuten konsertteja ja vierailuja kouluissa ja päiväkodeissa. Veteraanipäivän ja itsenäisyyspäivän juhlat toteutettiin yhteistyössä seurakunnan kanssa.

Vuonna 2023 avattu bänditila Kivimäentie 12:ssa on ollut ahkerassa käytössä, tarjoten harrastajille mahdollisuuden musisoida inspiroivassa ympäristössä. Kulttuuripalvelut olivat mukana myös koulujen kulttuurisuunnitelman toteutuksessa sekä järjesti monia tapahtumia ja aktiviteetteja, muun muassa Myllykolu Elää! -festivaalin, Sillanrakentajat -taidenäyttelyn, yhdistysfoorumin, vanhusten viikot ja Lasten Pirkkaset. Lisäksi vapaa-aikapalvelut suunnittelivat yhdessä Harry Potter-tapahtuman, johon osallistui yli 300 osallistujaa.

Kulttuuriparlamentti suunnitteli vuonna 2024 koko perheelle suunnatun Myllykolu Elää! -festivaalin, joka sai Leader-rahoitusta. Tapahtuma keräsi yli 500 kävijää ja saatu palaute oli erittäin positiivista.

Havainto:

On tärkeää, että 3. sektorin toimijoita, kyläyhdistyksiä, seuroja ja järjestöjä sekä seurakuntaa aktivoidaan ja sitoutetaan toimimaan erilaisten tapahtumien järjestämiseksi, kuten esimerkiksi LandeFestin ja Myllykolu- Elää! kaltaisten tapahtumien osalta.

Nuorisopalvelut

Nuorisovaltuusto toimi vuonna 2024 erittäin aktiivisesti ja järjesti tapahtumia, joissa oli runsaasti osanottajia. Lisäksi nuorisovaltuuston edustajat osallistuivat toimielinten, kuten valtuuston, lautakuntien, jaostojen, alueellisen nuorisovaltuuston ja kunnan työryhmien kokouksiin.

Nuorisopalvelut jalkautuivat vuonna 2024 aktiivisesti Hämeenkyrön kouluihin. Liikkuvan nuorisotyön tekemisessä hyödynnettiin paljon liikkuvan nuorisotyön omaa autoa Klaaraa. Nuorisopalveluissa otettiin lisäksi käyttöön Omin Jaloin-toiminta, joka on varhaisen puuttumisen yksilötyönmalli. Tavoitteena on lisätä toimintaan osallistuvan nuoren tietoisuutta omista voimavaroistaan ja mahdollisista riskitekijöistä sekä ohjata nuorta ymmärtämään omien valintojen vaikutukset nykyhetkeen sekä tulevaisuuteen.

Koulunuorisotyöntekijä työskenteli vuonna 2024 Yhteiskoululla ja lukiossa kevätkauden. Syksyksi saatiin samansisältöinen uusi hanke, joka jatkuu kevätkauden 2025. Koulunuorisotyöntekijä on onnistunut tavoittamaan myös sellaiset nuoret, jotka eivät ole mukana nuorisopalveluiden toiminnassa ja on siten tullut keskeiseksi osaksi koulun arkea.

Suositus:

Koulunuorisotyöntekijän tehtävä tulee vakinaistaa. Tämä toiminta on osoittautunut tarpeelliseksi ja hyödylliseksi. Yhteistyötä nuorisopalveluiden ja koulun välillä tulee tukea ja vahvistaa.

Liikunta

Liikuntapalveluissa laajennettiin liikunnanohjausta toisen liikunnanohjaajan vakanssin myötä. Ohjausmääriä saatiin nostettua jopa 50 % eli 20 viikkotuntiin vuonna 2024. Uuden vakanssin myötä liikuntapalvelut järjestivät myös uusia tapahtumia. Liikuntaa lisättiin erityisesti lapsiperheille ja lapsille.

Lisäksi hankerahoituksen (Liikkuva koulu ja Move!) avulla vuonna 2024 palkattiin liikunnanohjaaja, joka järjesti koulu-PT (personal trainer) ja välituntitoimintaa.

Liikuntapalveluilla oli vuonna 2024 useita eri hankkeita. Näistä keskeisiä olivat Pappilametsän kuntoradan pinnoittaminen kivituhkalla ja frisbeegolfradan laajentaminen 18 väyläiseksi. Lisäksi pesäpallokenttä viimeisteltiin toukokuussa 2024.

Havainto:

Liikuntapalveluilla on ollut aktiivinen ote nuorten liikunnan lisäämiseen ja aktivoimiseen.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa

Yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa on vuonna 2024 tehty tiiviisti kunnan sisäisesti, Pirkanmaan eri kuntien, hyvinvointialueen, yhdistysten, Kuntaliiton ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitosten kanssa.

Vuonna 2024 yhdistisyhteistyössä tapahtui merkittäviä uudistuksia. Vuonna 2024 jaettiin ensimmäistä kertaa yhdistysten vuosiavustus, sekä vakiinnutettiin yhdistysfoorumi ja yhdistysten uutiskirje. Lisäksi kylien ja kunnan yhteistyön aktivoimiseksi järjestettiin Hämeenkyrö kuuluu kylille –kierros.

Moniin aikaisemmin haastaviin kokonaisuuksiin on kiinnitetty huomiota. Lisäksi olemassa olevia toimintatapoja on kehitetty sekä yhteistyömalleja parannettu asioiden sujuvoittamiseksi.

Havainto:

Oppilashuollossa yhteistyö Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa vaatii kehittämistä erityisesti koulupsykologi- ja koululääkäripalveluiden osalta. Yhdyspintatyötä tulee tehostaa aktiivisesti myös kunnan toimesta.

Hyvinvointiraportti

Vuonna 2024 Hämeenkyrön kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin (HYTE-kerroin) oli 66 ja terveyden edistämisen aktiivisuusviisarin (TEAvisari) pistekeskiarvo puolestaan 70. HYTE-kerroin laski 4 yksikköä vuodesta 2023, mutta skaalautuvuudesta johtuen kannustinraha kuitenkin nousi 0,1 euroa lukuun 19,90 euroa / asukas. TEAvisarin lukema oli Hämeenkyrössä 72 vuonna 2023. Hämeenkyrön HYTE-kerroin kuuluu Pirkanmaan parhaimmistoon.

Varhaiskasvatusikäisten kannalta toiminnallinen merkittävin uudistus vuonna 2024 oli positiivisen pedagogiikan käyttöön ottaminen. Positiivisessa pedagogiikassa korostetaan lapsen vahvuuksia ja tuetaan hyvinvointia kokonaisvaltaisesti, rakentavasti ja ratkaisukeskeisesti. Perusopetusikäisten osalta vuonna 2024 erityisiä hyvinvointiteemoja olivat kiusaamisen ehkäisy ja oppimisen tuki. Mahnalan Ympäristökoululla ja Yhteiskoululla 7. luokilla pilotoitiin Luokkahengen Kiusa –palvelua kiusaamisen seurannan, puheeksi ottamisen ja puuttumisen tukemiseksi. Jo lyhyen kokeilun aikana havaittiin kiusaamisen vähentymistä. Perusopetusikäisten liikkumisaktiivisuutta on edistetty hankkeen kautta toimivalla koulu-PT:llä, joka on toiminut Yhteiskoululla.

Nuorten aikuisten eli 16–24-vuotiaiden osalta keskeisimpiä teemoja olivat vuonna 2024 valtakunnalliset ilmiöt, kuten työllisyystilanteen heikentyminen ja syrjäytymisriskin kasvaminen. Työllisyystilanteen heikkeneminen vaikutti vuonna 2024 myös merkittävästi työikäisiin eli 25–64-vuotiaisiin henkilöihin. Työttömien määrän nousu näkyy esimerkiksi kunnan maksamien työmarkkinatuen osuuksien kasvuna. Vuonna 2024 kunnan osuus työmarkkinatuesta oli 571 000 € ja siten määrä nousi 10 % edellisestä vuodesta. Ikäihmisten eli yli 65-vuotiaiden henkilöiden kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitojaksojen määrä ei ole kääntynyt laskuun.

Tarkastuslautakunta on aikaisemmissa arviointikertomuksissaan painottanut lasten ja nuorten hyvinvoinnin tärkeyttä ja painottaa sen merkitystä edelleen. Työikäisten ja

ikäihmisten henkilöiden ongelmia ei tule kuitenkaan unohtaa ja niihin on tärkeää panostaa edelleen.

Havainto:

Haasteita on ollut paljon kaikissa kohteista. Positiivista on kuitenkin se, että kehitystä on tapahtunut ja että parannettavat kohteet on tunnistettu ja epätoivottua kehitystä voidaan alkaa parantamaan.

4.3 Elinympäristöpalvelut

Elinympäristöpalveluiden palvelualue vastasi kuntastrategiasta johdettujen elinkeino-ohjelman ja ilmasto-ohjelman valmistumisesta valtuuston hyväksyttäväksi. Kuntastrategian mukaisesti palvelualueella edistettiin maatalousteemaa ja kehitettiin yrittäjien, kehittäjien ja Osaran maaseutuoppilaitoksen kanssa Maatalousareena maaseudun elinvoimasta tulevaisuutta tukemaan.

Tilapalvelut

Tilapalvelut vastasi kunnan palvelualueiden tarpeisiin myös ulkopuolisilta vuokrattujen toimitilojen hoidosta, vuokrauksesta, hallinnoinnista ja kunnossapidosta sopimusten mukaisesti. Vastuualue huolehtii myös rakennuttamistehtävistä.

Vuonna 2024 tilapalveluiden keskeiset investoinnit kohdistuivat kouluihin. Koulujen osalta tehtiin seuraavat investoinnit:

- Kyröskosken koulun ilmanvaihtoremontti osa 2/3
- Heinijärven koulun pihasaneeraus
- Sillan jätekatos/varaston lisärakennuksen rakennuttaminen
- Kyröskosken urheilukeskuksen huoltorakennuksen rakennuttaminen

- Kyröskosken koulun ja Mahnalan Ympäristökoulun piharakennusten rakennuttamiset
- Kivimäentien kiinteistön katto remontin teettäminen
- Yhteiskoulun paloilmoitinlaitteiston sekä kuulutusjärjestelmän kuntoon saattamiset

Suositus:

Tilinpäätöksestä ilmenee, että kahden rakennuskohteen, Heinijärven koulun pihasaneerauksen ja Sillan jätekatoksen toteuttaminen ylittivät molemmat huomattavasti saadut urakkatarjoukset. Heinijärven koulun pihasaneeraus 33,2 % eli 63 425 euroa (kokonaiskustannus 254 531 euroa) ja Sillan jätekatos 35,3 % eli 29 013 euroa (kokonaiskustannus 111 820 euroa).

Tarkastuslautakunta katsoo, että valtuustolle tulee tuottaa analyttinen selvitys siitä, miksi nämä kaksi projektia epäonnistuivat taloudellisesti näin pahasti.

Ateria- ja puhtauspalvelut

Ateriapalvelujen osavastuualueeseen kuului vuonna 2024 monitoimikeskus Sillan keittiö sekä viisi palvelukeittiötä kouluilla ja varhaiskasvatusyksiköissä (Heinijärvi, Mahnala, Sasi, Kyröskoski ja Yhteiskoulu/lukio).

Ateriapalvelut järjestivät vuonna 2024 makuraatitoimintaa osassa koulu- ja varhaiskasvatuskohteita. Lähiruokapäiviä oli vuoden kuluessa kaksi. Lisäksi kaikissa koulu- ja varhaiskasvatusyksiköissä otettiin käyttöön omavalvontajärjestelmä, jonka avulla elintarvikkeiden ja kylmiöiden lämpötiloja voidaan seurata.

Lisäksi Yhteiskoulun keittiölle kilpailutettiin ja hankittiin uusi astianpesukoneyksikkö vanhan tultua elinkaarensa päähän.

Suositus:

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että makuraatitoimintaa jatketaan ja kehitetään. On kasvatuksellisesti tärkeää, että varhaiskasvatusikäiset ja peruskoululaiset pääsevät ammattilaisten opastuksella tutustumaan erilaisiin terveellisiin ruokailutottumuksiin.

Yhdyskuntatekniikka

Vuoden 2024 suurimpia investointeja olivat kaavakatuja asfaltoinnit, katuvalojen saneeraukset, Seuloontien ja Neidonniityntien asemakaava-alueiden kadut ja kunnallistekniikka. Kevyenliikenteenväylän suunnittelua Sasin päiväkodin ja Maisematien loppupään välille 3,4 kilometrin matkalle jatkettiin yhteistyössä Pirkanmaan ELY-keskuksen kanssa. Suunnitelmat saatiin myös vuoden 2024 aikana valmiiksi.

Kyröskosken torin perusparannushankkeesta saatiin rakennettua lopullinen asfaltointi, kivetykset, sähköistys ja valaistus. Hanke jatkuu vielä vuosina 2025 ja 2026.

Katuvaloja on kunnassa yhteensä noin 2 000 ja vuoden loppuun mennessä niistä on uusittu tai rakennettu led-valoiksi noin 17 %.

Vesihuoltolaitos

Vesihuoltolaitos vastaa veden hankinnasta eli veden johtamisesta, käsittelystä ja toimittamisesta talousvetenä käytettäväksi sekä viemäroinnista eli jäteveden, huleveden ja perustusten kuivatusveden poisjohtamista sopimusten mukaisesti. Vuoden 2024 lopussa vesihuoltolaitoksella oli kuluttajia yhteensä 3256 kpl.

Vuoden aikana korjattiin viisi vesijohtovuotoa. Kiinteistöjen vesimittareita vaihdettiin ja asennettiin uudiskohteisiin 71 kpl.

Vesihuoltolaitos otti vuoden 2023 kesällä käyttöön uuden tekstiviestipalvelun, joka mahdollistaa vesihuollon viestien lähettämisen kaikkiin julkisiin numeroihin ilman, että numeroa on erikseen annettu vesihuollon käyttöön. Vuonna 2024 tekstiviestejä lähetettiin 75 kertaa ja lähetyksen aiheena olivat vesikatkosilmoitukset, tiedotteet mittarinlukijoista ja vesimittarilukemien pyynti.

Toimintavuonna talousvesi täytti hyvin sosiaali- ja terveysministeriön asettamat laatuvaatimukset ja -suositukset. Lisäksi Hämeenkyrön jätevedenpuhdistamon puhdistustulos vuonna 2024 täytti ympäristöluvan lupamääräykset.

Kaavoitus

Kaavoituksessa oli vuonna 2024 vireillä kolme osayleiskaavaa; Sasi-Mahnala-Laitila-Metsäkulma-, Konikallion tuulivoimalapuiston- ja Keskustan osayleiskaavat.

Ranta-Niskalan pientaloalueesta valmistui kaavaehdotus ja Kyrösjärven ranta-alueelle sijoittuva alue suunniteltiin ja mallinnuskuvat laadittiin kunnan omana työnä. Lisäksi Sasissa Neidonniityn alueen asemakaava valmistui. Valmistumisen myötä kunnalle tuli kahdeksan AO-tonttia ja yksi rivi- tai paritalojen rakennuspaikka.

Kaavoitus käynnisti yhdessä rakennusvalvonnan kanssa rakennusjärjestyksen uudistustyön ja vuoden aikana valmistui hankkeen osallistumis- ja arviointisuunnitelma, joka asetettiin nähtäville.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun keskeisiä teemoja olivat ympäristölupien käsittely, ympäristönvalvontatyöt, aumausilmoitukset, siivouskehotukset sekä öljyvahingoista aiheutuneet valvontatehtävät.

Ympäristötarkastajan työtehtävät ovat paljon laki- ja säädössidonnaisia ja monasti laajoja ja pitkäkestoisia. Myös valituserkkyys tarkastajan ja lupajaoston päätöksiin on suuri ja usein käytetty.

Lupajaoston päätösten valmistelu on laaja-alaista ja lainsäädännön tuntemusta vaativaa toimintaa.

Ympäristötarkastajan tehtävissä viranhaltijan vaihtuminen pariin otteeseen viimevuoden aikana on hankaloittanut työskentelyä.

Suositus:

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että palvelualue kartoittaa ympäristötarkastajan työmäärää ja mahdollisuuksien mukaan lisää työpanosresurssia ympäristönsuojeluun. Näin mahdollisesti vähennetään valitusprosesseja ja uusintakäsittelyjä.

Rakennusvalvonta

Vuonna 2024 rakennuslupia myönnettiin 73 kpl, rakennusluvan jatkopäätöksiä 19 kpl, toimenpidelupia 43 kpl, toimenpideilmoituksia 15 kpl, purkamislupia 1 kpl, ilmoituksia purkamisesta 1 kpl, maisematyölupia 6 kpl.

Rakentamislain voimaantuloon uusi rakennustarkastaja valmistautui laatimalla Hämeenkyrön kunnan rakennusjärjestyksen luonnoksen, esitti tarvittavat muutokset hallintosääntöön ja laati uuden rakennusvalvonnan maksutaksan. Hallintosäännöstä ja

maksutaksasta tehtiin päätökset 2024. Rakennusjärjestyksen uudistaminen jatkuu vuonna 2025.

Eläköityneen rakennustarkastajan tilalle valittu uusi rakennustarkastaja aloitti työt 7.10.2024. Uusi rakennustarkastaja on saanut osakseen erittäin positiivista palautetta.

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalveluiden osavastuualueet ovat yrityspalvelut ja työllisyyspalvelut. Yrityspalvelujen vastuulle kuuluu yritystonttien markkinointi ja myynti, yleinen kuntamarkkinointi ja elinkeinorakenteen seudullinen kehittäminen. Vuonna 2024 yrityspalvelut kehittivät alueen matkailua tukemalla matkailualan yrityksiä eri tavoin. Lisäksi vuoden 2024 aikana Hämeenkyrössä perustettiin 63 yritystä ja toimintansa lopetti 27 yritystä.

Vuonna 2024 kuntakokeilu jatkui työllisyyspalveluissa vuoden 2023 tapaan. Tammikuussa 2024 kuntakokeilun asiakkaita Hämeenkyrössä oli 439 ja marraskuussa 471. Alle 30-vuotiaiden nuorten työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelupiste Ohjaamo Hämeenkyrö aloitti toimintansa marraskuun 2024 lopussa Nuorisotalo Prikassa.

Vuoden 2024 aikana tulevaa työllisyysaluetta valmisteltiin erilaisissa työryhmissä. Vuoden 2025 alusta lähtien TE-palvelut siirtyvät kuntien tehtäväksi ja valtion työ- ja elinkeinotoimistot eli TE-toimistot lakkautetaan.

4.4 Henkilöstö

Kunnan palveluksessa oli palvelusuhteessa 31.12.2024 yhteensä 395 työntekijää. Toistaiseksi voimassa olevia viran- ja toimenhaltijoita sekä tuntipalkkaisia työntekijöitä oli 317. Näistä toistaiseksi voimassa olevassa virkasuhteessa oli yhteensä 125 ja työsopimussuhteisia 192 henkilöä. Kunnan vakituisen henkilökunnan keski-ikä oli 49,8 vuotta. Naisten keski-ikä oli 49,8 vuotta ja miesten 49,8 vuotta. Vakituudesta henkilöstöstä 80,6 % oli naisia.

Vuonna 2024 kunnan koko henkilökunnalla oli sairauspoissaoloja yhteensä 6267 kalenteripäivää. Vuonna 2023 sairauspoissaolojen määrä oli 6039 kalenteripäivää. Koko kunnan tasolla sairauspoissaolojen määrä nousi 3,8 % (228 kalenteripäivää) edelliseen vuoteen verrattuna. Lääkärin ja työterveyshoitajan kirjoittamien sairauslomien määrä sen sijaan väheni 18,4 %.

4.5 Sisäinen tarkastus, valvonta ja riskienhallinta

Riskienhallintaohjelma Granite oli vuonna 2024 laajasti käytössä. Talous- ja hallintojohtaja antoi vuodelle 2024 ohjeen riskienhallinnan ja sisäisen tarkastuksen toteuttamiseen ja raportointiin.

Vuosi 2024 oli Graniten toinen varsinainen käyttövuosi ja käytöstä julkaistiin vuoden aikana erilliset raportit. Kokonaisuudessaan ohjelma on toiminut hyvin. Kaikkiaan Graniten käytössä olon aikana on riskienarviointeja tehty yhteensä 160 kpl. Näistä valmiiksi on kuitattu 46 %.

4.6 Hinku-toiminta

Hämeenkyrö on osa Hinku-foorumia eli hiilineutraalit kunnat-hanketta. Hämeenkyrö on siten sitoutunut Hinku-tavoitteisiin eli vähentämään kasvihuonepäästöjä vuodesta 2007 vuoteen 2030 mennessä 80 %:lla. Vuonna 2024 Hämeenkyrön kunta onnistui vähentämään kasvihuonepäästöjään.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 16.12.2024 uudistetun ilmasto-ohjelman vuoteen 2030. Ilmasto-ohjelma sisältää ilmastonmuutoksen sopeuttamisen, hiilinielujen, luonnon monimuotoisuuden, hankintojen kestävyys ja vähähiilisen kiertotalouden vahvistamisen kaltaiset teemat.

Hämeenkyrö on myös mukana We make transition -hankkeessa yhdessä Pirkanmaan liiton ja Suomen Itämeri-instituutin kanssa. Hanke järjesti Hämeenkyrön Maatalousareenan, mikä oli kolmen työpajan sarja. Työpajoissa rakennettiin yhteistä maatalouden visiota ja paikallisia ratkaisuja vision saavuttamiseksi.

Hämeenkyrö on osa kestävän kehityksen Vihreä lippu sertifioitua ohjelmaa. Sen myöntää Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi ry. Hämeenkyrön varhaiskasvatuksessa kaikki kunnan päiväkodit ovat mukana lipun ohjelmassa. Lisäksi Mahnalan Ympäristökoulu on ollut Vihreä lippu -koulu vuodesta 2003 kestävällä tasolla, Suomen luonto- ja ympäristökoulujen liitto ry:n sertifioitu toimipiste ja Pirkanmaan ympäristökasvatus ry:n kehittämiskeskus. Yhteiskoulussa toimii oppilaista koostuva Ympäristöraati (Vihreän lipun jatko), joka pyrkii edistämään kestävän kehityksen mukaista toimintaa koulussa ja lähiympäristössä.

5. Kuntakonsernin toiminta ja talous

Kuntalain 14 § mukaan valtuusto päättää omistajaohjauksen periaatteista ja konserniohjeesta. Kuntalain 47 § mukaan konserniohje on kuntien omistajaohjauksen keskeinen väline ja sitä sovelletaan kunnan tytäryhteisöjen sekä soveltuvin osin osakkuusyhteisöjen omistajaohjaukseen. Kunnan tytäryhteisöjen hallituksen kokoonpanossa on otettava huomioon yhteisön toimialan edellyttämä riittävä talouden ja liiketoiminnan asiantuntemus. Hämeenkyrön kunnan konserniohje on hyväksytty valtuustossa 1.10.2018. Konsernijohtoon kuuluvat hallintosäännön mukaan kunnanhallitus, kunnanjohtaja ja talous- ja hallintojohtaja. Kunnan konserniohje uudistetaan vuonna 2025.

Kuntakonserni 2024 muodostui seuraavista tytäryhteisöistä ja osakkuusyhteisöistä:

Tytäryhteisöt:

- Hämeenkyrön Asunnonhankinta Oy, kunnan omistusosuus 100 %
- Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä 100 %
- Ki Oy Hämeenkyrön Teollisuustalo 100 %
- Hämeenkyrön Jäähalli Oy 100 %
- Hämeenkyrön Vesi Oy 50 %
- Hämeenkyrön Vanhustentalosäätiö 100 %

Kuntayhtymät:

- Pirkanmaan liitto 1,95 %
- Sastamalan koulutuskuntayhtymä 10,80 %

Suurin muutos edelliseen vuoteen verrattuna on Hämeenkyrön Jokimetsän omistusosuuden muuttuminen. Kunta hankki Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä -yhtiön osakekannasta 34,51 %, jonka jälkeen kunta omistaa yhtiön kokonaan.

Lisäksi vuonna 2024 Hämeenkyrön Asunnonhankinnan uusi vuokrakerrostalo Helenanpuistonkulma, valmistui.

Suositus:

Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kunnan konserniohjauksessa pohditaan tarkkaan onko kiinteistöyhtiöillä mahdollisuutta vastata hyvinvointialueen tarpeeseen yhteisöllisen asumisen kiinteistöjen tarjonnassa.

Hyvinvointialue on radikaalisti muuttamassa vanhusten ympärivuorokautisen laitoshoidon paikkoja vuoteen 2027 mennessä.

6. Arvio strategiaa toteuttavien toimenpiteiden toteutumisesta ja vaikuttavuudesta

Valtuusto on hyväksynyt kuntastrategian Vakaa ja verraton 20.2.2023. Kuntastrategia pitää sisällään kolme päämäärää; hyvän kasvun ja oppimisen ympäristö, toimiva ympäristö ja kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta. Strategiaa toteuttavat toimenpiteet ja mittarit esitetään talousarvioissa ja niiden seuranta tehdään tilinpäätöksen yhteydessä. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on arvioida ja raportoida valtuustolle, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet Hämeenkyrön kunnassa ja kuntakonsernissa.

Valtuusto on asettanut vuoden 2024 talousarviossa strategiaa toteuttavia tavoitteita. Tavoitteet ja niiden toteutuminen on kirjattu liitteeseen 1.

Havainto:

Tarkastuslautakunnan arvion mukaan valtuuston asettamista strategiaa toteuttavaista toiminnallisista vuositavoitteista vuoden 2024 aikana:

- 30 on toteutunut selvästi (vihreä)
- 2 on keskeneräinen / toteutunut osittain (keltainen)
- 0 on toteutunut hieman tai ei lainkaan (punainen)
- 0 toteutumista ei voitu arvioida (harmaa)

7. Vuoden 2023 arviointikertomuksessa esitettyjen kehittämisehdotusten jälkiseuranta

Tarkastuslautakunta esitti vuoden 2023 arviointikertomuksessa havaintoja ja suosituksia. Alla on esitetty kyseiset tavoitteet ja mihin suositusten mukaisiin toimenpiteisiin on ryhdytty.

Puheenjohtajan katsauksessa esille tuodut asiat ja palveluiden vastaukset

Tarkastuslautakunta toteaa, että palvelualueet ovat huomioineet tarkastuskertomuksen huomiot ja suositukset.

Laaja-alainen ennakkoarviointi on palvelualueilla toteutettu entistä useammissa tapauksissa.

Taloussuunnitelman teko on haastavaa varsinkin, kun kunnan talouden tulopuolella sekä valtionosuuksissa että verotuloissa on suurta epävarmuutta.

Hyvinvointikoordinaattorin toimintakenttä on edelleen haasteellinen, hyvinvointialue hakee toimintamalleja ja henkilöstön saatavuus aiheuttaa epävakautta palvelutuotantoon. Siksi onkin tärkeää olla aloitteellinen yhdyspintatyön kehittämisessä.

Elinympäristöpalvelut teki suppean selvityksen tarkastuslautakunnalle Sillan palvelusopimuksen kustannuksista ja toiminnasta vuoden 2024 osalta. Tarkastuslautakunta esittää, että valtuustolle tuotetaan analyttisempi selvitys Sillan palvelusopimuksen kustannuksista, toiminnasta ja analyysi siitä miten mahdollisesti edetään, kun nykyinen sopimus päättyy ja pitää ratkaista käytetäänkö sopimuksen mahdollistamat optiovuodet.

Hallintopalvelut toteaa, että sisäisen tarkastuksen käyttöä palvelualueilla kehitetään edelleen ja yhtenäistetään toimintaa vertailukelpoisuuden lisäämiseksi.

Vaikutusten ennakkoarviointien tekeminen

Vuonna 2024 vaikutusten ennakkoarviointeja on tehty edelliseen vuoteen 2023 verrattuna enemmän. Vaikutusten ennakkoarviointi tehtiin esimerkiksi jäähalliyhtiön rahoituksesta ja oppilaskuljetusten järjestämisestä.

Vaikutusten ennakkoarvioinnin (EVA) ohjeistus uudistettiin vuoden 2024 loppupuolella. Uudella ohjeistuksella pyritään kannustamaan vastaisuudessakin arviointien tekoon. Uuden ohjeistuksen lisäksi käyttöön otettiin suppea ja laaja vaikutusten ennakkoarviointi. Suppea on kunnan oma malli ja laajaan hyödynnetään Kuntaliiton tekemää mallia ja sähköistä työkalua. Uusi vaikutusten ennakkoarvioinnin ohjeistus otetaan käyttöön vuoden 2025 alusta alkaen.

8. Tarkastuslautakunnan esitys valtuustolle

Hämeenkyrön vuoden 2024 arviointikertomus on hyväksytty tarkastuslautakunnan kokouksessa 13.5.2025.

Tarkastuslautakunta esittää, että kunnanhallitus ja lautakunnat ottavat toiminnassaan huomioon arviointikertomuksessa esitetyt suositukset ja havainnot sekä tilintarkastajan tilintarkastuskertomuksessa esiin nostamat huomiot.

Tarkastuslautakunta jättää vuoden 2024 arviointikertomuksensa Hämeenkyrön kunnanvaltuuston käsiteltäväksi.

9. Allekirjoitukset

Hämeenkyrössä 13 toukokuuta 2025

HÄMEENKYRÖN KUNNAN TARKASTUSLAUTAKUNTA

Vilho Ponkiniemi

puheenjohtaja

Mauri Lepola

varapuheenjohtaja

Tommi Väre

jäsen

Tarja Vasarainen

jäsen

Raimo Hamari

varajäsen

10. Liite 1; Talousarviotavoitteet

Tavoitteiden toteutumisen arvioinnin viereen on kirjattu värein tarkastuslautakunnan arvio tavoitteen toteutumisesta:

- vihreä = toteutunut selvästi
- keltainen = keskeneräinen tai toteutunut osittain
- punainen = toteutunut vähän tai ei lainkaan
- harmaa = toteutumista ei voitu arvioida.

Palvelualueiden yhteiset tavoitteet

Strateginen päämäärä: Hyvä kasvun ja oppimisen ympäristö Avaintavoite: Hyvinvointityön tarpeiden tiivis seuranta hyvinvointialueen kanssa			
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio
Kehitetään yhdyspintatyötä Pirhan kanssa. Yhdyspintatyötä on kaikilla palvelualueilla (kiinteistöasiat, palveluverkko, hyvinvointi)	Tavoitetaso: Aktiivinen osallistuminen Pirhan kutsumiin kokouksiin. Pirhan edustajat hyvinvointiryhmässä, perhekeskuksen ja opiskeluhuollon ohjausryhmissä.	Hyvinvointialue on haastava kumppani. Kunta on kutsunut edustajat tarpeellisiin ryhmiin ja kokouksiin, mutta osallistuminen vaihtelee. Kunnan edustajat ovat osallistuneet Pirhan järjestämiin tilaisuuksiin	Keltainen

	Mittari: Osallistutaan kaikkiin tarpeellisiksi katsottuihin tilaisuuksiin. Johtoryhmän, hyvinvointikoordinaattorin ja esihenkilöiden sanallinen arvio.		
Hyvinvointitiedolla johtaminen	Tavoitetaso: Käytettävissä olevan tiedon jakaminen molemminpuolisesti hyvinvointialueen kanssa sekä tiedon käyttäminen kunnan omassa toiminnassa. Käytettävien tietolähteiden laajentaminen mahdollisuuksien mukaan. Mittari: Tiedämme riittävästi ja oikeita asioita. Hyvinvoinnin johtoryhmän sanallinen arvio.	Tiedon saavutettavuutta on parannettu. Kouluterveyskyselyn tulosten analysointi, Puhti-tieto ja omien kyselyiden tulokset. Palvelutason tietoa hyvinvointialueelta ei käytettävissä, mutta se ei kunnan toiminnassa ole ensisijaisen tärkeää.	Vihreä

Strateginen päämäärä: Hyvä kasvun ja oppimisen ympäristö Avaintavoite: Yhä vahvempi hyvinvointia rakentava osallisuus ja sujuvampi arki			
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio

Kuntalaisten osallistamismahdollisuuksien lisääminen, otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – Hämeenkyrö kuuluu kaikille	Tavoitetaso: Listata osallistamisen mahdollisuudet ja keinot. Mittari: Laatia osallisuussuunnitelma vuoden aikana.	Hämeenkyrö kuuluu kyllä - kierros seitsemässä kohteessa. Yhdistysfoorumi kaksi tapahtumaa vuoden aikana. Osbu, osallistuvan budjetoinnin rahan käytöstä vuonna 2025 tehtiin päätös. Kyselyt – liikunta, kirjasto, palveluliikenne, Neuvostot, nuorisovaltuusto, kulttuuriparlamentti, lasten parlamentti, Siltafoorumi ja nettikyselyt, elinkeino-ohjelmasta ja ilmasto-ohjelmasta. Johtoryhmän glögitilaisuus kirjastossa. Osallisuussuunnitelmaa ei tehty.	Vihreä
Yhdenvertaisuuden lisääminen	Tavoitetaso: Olemme fyysisesti ja digitaalisesti saavutettavia. Mittari: Henkilöstö koulutettu saavutettavuuteen - esteettömyyskartoitusten aloittaminen.	Saavutettavuuskoulutusta järjestettiin verkkokoulutuksena. Esteettömyyskartoitukset aloitettiin. Vuoden aikana tehtiin yksi tarkastus.	Vihreä

Strateginen päämäärä: Kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta Avaintavoite: Ilmasto-ohjelman toteuttaminen vahvistaa Hämeenkyrön asemaa veto- ja pitovoimaisena Pirkanmaan vehreänä helmenä			
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio
Kestävät hankinnat	Tavoitetaso: Lisätään hankintaohjeistukseen kestävyyden kriteerit. Mittari: Ohjeistus päivitetty ja koulutus järjestetty henkilöstölle.	Hankintaohjeen päivitys siirtyi vuodelle 2025. Ensin haluttiin hyväksyä elinkeino-ohjelma ja sitten vasta uudistaa hankintaohje.	Keltainen

Strateginen päämäärä: Kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta Avaintavoite: Talouden tasapainottaminen sekä toimintaympäristön ja hyvän hallinnon kehittäminen jatkuva			
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio
Aktiivinen digitaalisten palveluiden käyttöönotto ja toimialojen välinen yhteistyö digitalisaation edistämiseksi	Tavoitetaso: Tehdään yhteistyötä entistä enemmän ja tiedetään, mitä kaikilla palvelualueilla on tekeillä Mittari: Toimialojen yhteinen digityöryhmä aloittaa työnsä.	Digityöryhmä aloitti toimintansa ja otti vuoden 2025 työksi kunnan digikartan tekemisen.	Vihreä

Kuntastrategia ja sen arvot tunnetaan ja toteuteta	Tavoitetaso: Kunta toimii arvojensa ja kuntastrategian mukaisesti. Mittari: Palvelualueiden toimet strategian jalkauttamisessa. Asiakaspalaute.	Henkilöstökyselyssä oli kaksi kysymystä strategiasta. Kuinka hyvin tunnet kuntastrategian *vastausten keskiarvo 3,3 asteikolla 1–5 Mielestäni kuntastrategia ohjaa kunnan toimintaa selkeästi *vastausten keskiarvo 2,8 asteikolla 1–5. Johtopäätös: Vastaajat eivät tunne kuntastrategiaa, kokevat sen ohjausvoiman olevan heikko tai heillä ei ole selkeää mielipidettä asiaan.	Vihreä
---	---	---	---------------

Hallintopalveluiden tavoitteet

Strateginen päämäärä: Kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta Avaintavoite: Talouden tasapainottaminen sekä toimintaympäristön ja hyvän hallinnon kehittäminen jatkuvat			
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio
Kunnan EVA-menettelyn kehittäminen	Tavoitetaso: Uusia EVA-ohjeistus ja yritysvaikutusten arviointi. Mittari: Uudet ohjeet on hyväksytty vuoden aikana.	Uusi EVA-ohjeistus hyväksyttiin vuoden 2025 otettavaksi käyttöön heti. Yritysvaikutusten arviointilomakkeen uusinta siirrettiin vuoden 2025 alkupuolelle. Vuoden 2024 lopussa hyväksyttiin elinkeino-ohjelma ja yritysvaikutusten arviointia ryhdyttiin uusimaan vasta sen hyväksymisen jälkeen.	Vihreä
Päätöksenteon toimintaprosessien yhtenäistäminen, prosessin kuvaaminen ja toimintatapamuutokset	Tavoitetaso: Kunnan kaikki esityslistat ja pöytäkirjat ovat samalla logiikalla tehtyjä. Mittari: Ohje tehty vuoden aikana.	Ohje yhteisiin esityslistoihin ja pöytäkirjoihin on tehty. Ohje päivittyy jatkuvasti sen mukaan, missä asioissa on tarpeen yhdenmukaistaa käytäntöjä.	Vihreä
Vakanssijärjestelmän päivitys toimivammaksi ja	Tavoitetaso: Aikaansaada selkeä ja käytännössä toimiva vakanssijärjestelmä.	Hallitus päätti, että vakanssijärjestelmän käytöstä luovutaan. Vakanssirekisteri ei ollut	Vihreä

henkilökuntamäärää paremmin ohjaavaksi	Mittari: Päivitystyö ja päätös tehdään vuoden aikana.	enää hyödyllinen, vaan hidasti henkilöstön sijoittumista toisiin tehtäviin ja työllisti esihenkilöitä merkittävästi sen tuomiin hyötyihin nähden.	
--	---	---	--

Sivistyspalveluiden tavoitteet

Strateginen päämäärä: Hyvä kasvun ja oppimisen ympäristö Avaintavoite: Yhtenäinen ja kannustava kasvun ja oppimisen polku			
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio
Hämeenkyrön toimintamalli joustavaan esi- ja alkuopetukseen	Tavoitetaso: kirjallisen suunnitelman valmistuminen hankkeen aikana, käyttöönotto kevään aikana Mittari: Sivistyslautakunta hyväksyy toimintamallin kevään kokouksessa	Sivistyslautakunta hyväksyi Hämeenkyrön kunnan joustavan esi- ja alkuopetuksen mallin 12.6.2024 § 67.	Vihreä

Strateginen päämäärä: Hyvä kasvun ja oppimisen ympäristö Avaintavoite: Yhä vahvempi hyvinvointia rakentava osallisuus ja sujuvampi arki			
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio
Opiskeluhuollon yhteistyömuotojen vakiinnuttaminen ja kehittäminen	Tavoitetaso: Säännölliset yhteistyöryhmien kokoukset. Mittari: Kysely henkilöstölle.	Kyselyvastausten mukaan ryhmät olivat kokoontuneet suunnitelman mukaisesti 3–4 kertaa vuoden 2024 aikana.	Vihreä

Strateginen päämäärä: Hyvä kasvun ja oppimisen ympäristö Avaintavoite: Yhä vahvempi hyvinvointia rakentava osallisuus ja sujuvampi arki			
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio
Lapsivaikutusten ennakoarvioinnin käyttöönotto osana uudistettua eva-lomaketta	Tavoitetaso: lapsivaikutusten ennakoarvioinnin sisällyttäminen evan tekoon Mittari: mukana 100 % tehdyissä ennakoarvioinneissa	Palvelualueella on tehty kolme vaikutusten ennakoarviointia, joista yksi oli laaja. Lapsivaikutusten arviointi on 100 % mukana.	Vihreä
Lasten osallisuusmalli ja sen käyttöönotto	Tavoitetaso: Lapsiparlamentin perustaminen ja toiminnan aloittaminen	Toiminta aloitettu suunnitelman mukaisesti syksyn aikana jokaisella alakoululla ja jokaisessa esiopetusryhmässä. Jokainen ryhmä	Vihreä

	Mittarit: Parlamentin toiminnan määrä 2024.	on kokoontunut vähintään kerran vuoden 2024 aikana.	
Yhdistysten toiminnan tukeminen ja yhteistyö	Tavoitetaso: Yhteistyö Seuraparlamentin ja kulttuuriparlamentin kanssa. Mittarit: Yhdessä tuotetut tapahtumat. Myönnettyjen toiminta- ja kohdeavustusten lukumäärä.	Toiminta-avustuksia on myönnetty 9 kpl, kohdeavustuksia 21 kpl ja yhdistysten vuosiavustuksia 21 kpl. Tapahtumia urheiluseurojen kanssa on ollut 3 kpl ja yhdistysfoorumeja 2 kpl. Kulttuuriparlamentti oli mukana Myllykolu elää! -tapahtuman järjestelyissä. LandeFest -tapahtumaan osallistui laajasti yhdistyksiä. Yhteistyötä kyläyhdistysten kanssa tiivistettiin Hämeenkyrö kuuluu kylille -kierroksella. Kierros koostui 7 kylätapaamisesta, joissa tavattiin 160 kyläaktiivia.	Vihreä

Elinympäristöpalveluiden ja vesihuoltolaitoksen tavoitteet

Strateginen päämäärä: Toimiva ympäristö elämiselle Avaintavoite: Uudistamme maapolitiikka ja tarjoamme vaihtoehtoja monipuoliselle asuntotuotannolle houkuttelevassa ja siistissä kuntaympäristössä			
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio
Huolehdimme sopivasta asumisväljyydestä ja hyvästä luontoyhteydestä sekä täydennämme taajamarakenne	Tavoitetaso: 1. Uudistetaan maapoliittinen ohjelma 2. Uudistetaan rakennusjärjestys 3. Lisäämme asunto- ja tonttitarjontaa asumiselle ja yrittämiselle. Mittarit: maapoliittinen ohjelma ja rakennusjärjestys hyväksytty valtuustossa, valmistuneet kaavat.	1. Työtä vietiin eteenpäin ja ohjelmapäivitys jatkuu edelleen vuodelle 2025. 2. Rakennusjärjestyspäivitys toteutetaan vuoden 2025 aikana, koska lakiin tulee korjaussarja ja tämän aikataulusta ei ole vielä tietoa. 3. Sasi-Mahnal-Laitila – osayleiskaava valmistui, Neidonniityn pientaloalueen asemakaava valmistui.	Vihreä

Strateginen päämäärä: Toimiva ympäristö elämiselle Avaintavoite: Kehitämme toimivaa ja turvallista liikkumisen ympäristöä			
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio
Parannamme kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä ja olosuhteita	Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma hyväksytään valtuustossa.	Kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelma on hyväksytty valtuustossa 19.2.2024.	Vihreä

Strateginen päämäärä: Toimiva ympäristö elämiselle Avaintavoite: Monimuotoisen yrittäjyyden toimintaedellytysten tukeminen yrittämisen eri vaiheissa			
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio
Parannamme kunnan houkuttelevuutta, näkyvyyttä ja tunnettavuutta.	Kunnan markkinointisuunnitelma hyväksytään valtuustossa.	Markkinointisuunnitelma valmistui ja käsiteltiin hallituksessa 28.10.2024. Asia ei ole valtuuston päätettävissä.	Vihreä
Panostamme ketteriin ratkaisuihin yritys- ja työllisyyspalveluissa luoden positiivista ja kasvuhakuista elinkeinoilmapiiriä	Kunnan elinkeino-ohjelma hyväksytään valtuustossa.	Elinkeino-ohjelma hyväksyttiin valtuustossa 16.12.2024.	Vihreä

Strateginen päämäärä: Kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta Avaintavoite: Ilmasto-ohjelman toteuttaminen vahvistaa Hämeenkyrön asemaa veto- ja pitovoimaisena Pirkanmaan vihreänä helmenä			
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio
Tuemme kestävän elämäntavan mukaisia valintoja	Päivitetty ilmastosuunnitelma hyväksytään valtuustossa.	Ilmasto-ohjelma hyväksyttiin valtuustossa 16.12.2024	Vihreä

Kuntakonsernin tavoitteet

Strateginen päämäärä: Toimiva ympäristö elämiselle Avaintavoite: Uudistamme maapolitiikka ja tarjoamme vaihtoehtoja monipuoliselle asuntotuotannolle houkuttelevassa ja siistissä kuntaympäristössä			
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio
Uuden vuokratalon tehokas käyttöönotto.	Tavoitetaso: Kaikki asunnot vuokrattuina. Mittari: Täyttöaste	Hämeenkyrön Asunnonhankinnan omistama vuokratalo Helenanpuistonkulma valmistui. Helmikuussa 2025 asuntojen täyttöaste oli 94,3 %. Yksi asunto oli vapaana ja yksi varattuna.	Vihreä

Strateginen päämäärä: Kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta

Avaintavoite: Talouden tasapainottaminen sekä toimintaympäristön ja hyvän hallinnon kehittäminen jatkuvat

Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio
Konserniyhtiöt toteuttavat kunnan strategiaa erityisesti kestävän talouden suunnittelun osalta	Tavoitetaso: Yhtiö käsittelee kuntastrategian tavoitteet hallituksen kokouksessa ja laatii omat yksityiskohtaiset tavoitteet niiden perusteella. Yhtiö toteuttaa kunnan arvoja. Mittari: Kuntastrategia on käyty yhtiön hallituksessa läpi. Yhtiö raportoi arvojen näkymisen toiminnassa.	Hämeenkyrön Asunnonhankinta: Kunnan tavoitteet käytiin läpi hallituksen kokouksessa 13.5.2024. Asunnonhankinta on laatinut omat tavoitteensa. Päättävöitteet: hyvinvoiva asukas, hyvät asumispalvelut, energiatehokkuus, taloudellisuus.	Vihreä
		Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä: Kunnan tavoitteet käytiin läpi hallituksen kokouksessa 10.5.2024. Yhtiön tavoitteena oli selkeyttää omistajapohjaa. Tämä tavoite toteutui vuoden aikana, kun kunta osti koko osakekannan.	Vihreä

		Teollisuustalo: Kunnan tavoitteet käytiin läpi hallituksen kokouksessa 30.4.2024. Yhtiön tavoitteet: kiinteistön kunnossapito, energiatehokkuus, kestävä taloudenpito.	Vihreä
		Hämeenkyrön Vesi Oy: Talous on kestäväällä pohjalla. Lainoja pystytään lyhentämään suunnitelman mukaisesti. Yhtiö pyrkii vuosittain nollatulokseen siten, että kassavarat riittävät. Yhtiön tilikauden voitto vaihtelee 20–35 000 euron välillä.	Vihreä
		Hämeenkyrön Vanhustentalosäätiö: Tavoitteet käytiin läpi hallituksessa 11.3.2024.	Vihreä
Jäähalliyhtiön talouden kestävä ratkaisu	Tavoitetaso: Kunnan tuki yhtiölle ja yhtiön oma tulorahoitus ovat riittävällä tasolla.	Jäähalli on maksanut kunnan lainat. Yhtiö tarvitsi tilapäisrahoituksen, sillä investoinnit piti rahoittaa ensin ja avustusraha tuli jälkikäteen. Yhtiö maksoi lyhytaikaisen lainan pois sovitusti.	Vihreä

	Mittari: Jäähalliyhtiö ei tarvitse kunnalta lyhytaikaista rahoitusta ja maksaa kunnan lainat eräpäivinä.		
Säätiön hallittu lakkauttaminen	Tavoitetaso: Toimeenpanosuunnitelma lakkauttamisen aikataulusta. Mittari: Suunnitelma valmis vuoden lopussa.	Aikaisemman päätöksen mukaisesti Valtiokonttorin lainoihin tehtiin ylimääräiset 14 000 euron lyhennykset. Toimeenpanosuunnitelmaa säätiön lakkauttamisesta ei tehty.	Vihreä

Strateginen päämäärä: Kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta Avaintavoite: Alueen kestävyystavoitteet edistyvät käytännön osana elinvoiman vahvistamista			
Tavoite	Tavoitetaso ja mittari	Toteutuminen (tilinpäätös)	Tarkastuslautakunnan arvio
Ympäristövastuullinen toiminta	Tavoitetaso: energian ja polttoaineiden säästö kuntien energiatehokkuuden toimintasuunnitelman KETS mukaisesti. Mittari: Energiatehokkuus kasvaa ja fossiilisen energian osuus vähenee.	Hämeenkyrön Asunnonhankinta: Ristamäentiellä tehtiin ikkuna ja parvekeoviremontti. Energiansäästö noin 15%. Energiankulutusta seurataan jatkuvasti. Eteläntiellä ja Ristamäentiellä tehtiin IV – nuohous	Vihreä

	Tulokset osoitetaan toimintakertomuksessa.	Ki Oy Hämeenkyrön Jokimetsä: Energiankulutusta seurataan jatkuvasti. Kaikki kohteet ovat kaukolämmössä. Pihavaloja vaihdettu LEDeiksi.	Vihreä
		Teollisuustalo: Energiankulutusta seurataan jatkuvasti. Lämmitysmuotona kaukolämpö. Kaikki ulkovalot ja osa sisävalaisimista ovat vaihdettu LEDeiksi ja sähkönkulutukseen iso vaikutus.	Vihreä
		Hämeenkyrön Vesi Oy: Talousveden valmistus pohjavedestä on ympäristövastuullista toimintaa. Hämeenkyrön Vesi Oy:n energiankulutusta seurataan ja raportoidaan Sastamalan KETS - raportissa. Sähköenergia on kilpailutettu Sastamalan kaupungin kohteiden kanssa.	Vihreä